

LATVIJAS REPUBLIKAS EKONOMIKAS MINISTRIJA
PATĒRĒTĀJU TIESĪBU AIZSARDZĪBAS CENTRS

K.Valdemāra ielā 157, Rīgā, LV – 1013 • tālr. (+371) 67388624 • fakss (+371) 67388634 • e-pasts: ptac@ptac.gov.lv

Rīgā

SIA „Remedex Latvija”
Reģ.Nr. LV40003693629
Baznīcas ielā 15a-4,
Rīgā, LV-1010

**Lēmums
Par reklāmu**

2007.gada 16.aprīlī

Nr.1-r

2007.gada 12.janvārī Patērētāju tiesību aizsardzības centrā (turpmāk tekstā- PTAC) saņemts personas iesniegums ar tajā izteiktu viedokli par maldinošu produkta „Urinal” reklāmu (turpmāk tekstā- Reklāma), kas tiek izplatīta Latvijas aptiekās.

Saskaņā ar Reklāmā sniegto informāciju un Reklāmas likuma 10.panta pirmo daļu, kas nosaka, ka „Reklāmas devējs ir persona, kura nolūkā gūt komerciālu vai citādu labumu pati izgatavo un izplata reklāmu vai kuras uzdevumā un interesēs cita persona izgatavo un izplata reklāmu”, SIA „Remedex Latvija” ir Reklāmas devējs.

PTAC, ņemot vērā 2007.gada 31.janvāra Pārtikas un veterinārā dienesta (turpmāk tekstā- PVD) Pārtikas centra sniegto atzinumu, konstatē sekojošo:

Uztura bagātinātājs „Urinal” ir reģistrēts PVD uztura bagātinātāju reģistrā ar reģistrācijas numuru 4182 kā atbilstošs 2001.gada 3.aprīļa Ministru kabineta noteikumiem Nr.154 „Obligātās nekaitīguma prasības uztura bagātinātājiem un prasības marķējumam” un 2005.gada 20.septembra Ministru kabineta noteikumiem Nr.725 „Noteikumi par obligātajām nekaitīguma un marķējuma prasībām uztura bagātinātājiem un uztura bagātinātāju reģistrācijas kārtība” (turpmāk tekstā- Noteikumi Nr.725).

Reklāmā izceltā drukā apgalvojuma formā izvietoti paziņojumi- “URĪNIZVADCEĻU INFEKCIJU UN IEKAISUMU GADĪJUMĀ!”. Saskaņā ar spēkā esošo likumdošanu PVD Pārtikas centrs saskaņo uztura bagātinātāju marķējuma teksta paraugu, kurā var norādīt arī uztura bagātinātāja lietošanu. Uztura bagātinātāja „Urinal” saskaņotajā marķējuma teksta paraugā nav iekļauta šāda lietošana- „URĪNIZVADCEĻU INFEKCIJU UN IEKAISUMU GADĪJUMĀ”, kas īpaši izcelta Reklāmā. Tā ir tieša un nepārprotama norāde, ka uztura bagātinātājs novērš saslimšanu, ārstē vai izārstē slimības. Šo priekšstatu vēl vairāk pastiprina Reklāmā ietvertā informācija, kurā aprakstīti konkrētas saslimšanas, cistīta, simptomi un šīs slimības iespējamās komplikācijas un sekas, un izteikti apgalvojumi: „dzērveņu ekstrakts pazemina urīna pH līmeni, tādēļ samazinās baktēriju vairošanās un iekaisums

mazinās”, „Urinal iesaka lietot arī kopā ar antibiotikām”, „Urinal nodrošina ilgstošu aizsardzību atkārtotu urīnpūšļa un urīnceļu iekaisumu gadījumā” un „Pateicoties diurētiskajai iedarbībai, no organisma tiek izvadītas kaitīgās atkritumu vielas un slimību izraisītāji”. Uztura bagātinātāja „Urinal” reklāma kopumā rada nepatiesu priekšstatu, kā rezultātā patērētāji, šajā gadījumā- slimnieki, kuri slimo ar dažādas etioloģijas un pakāpes akūtu vai hronisku urīnceļu, urīnpūšļa un nieru bļodiņu iekaisumu, varētu aprobežoties tikai ar uztura bagātinātāja „Urinal” lietošanu, iespējams, izslēdzot iespēju laikus saņemt ārstniecības personas norādījumus par atbilstošas terapijas piemērošanu.

Izvērtējot uztura bagātinātāja „Urinal” reklāmas atbilstību normatīvo aktu prasībām, ir konstatēti šādi normatīvo aktu pārkāpumi:

1. Pārtikas aprites uzraudzības likuma 13.panta pirmā daļa, jo uztura bagātinātājam, kas saskaņā ar Noteikumu Nr.725 4.punktu „... ir pārtikas produkti parastā uztura papildināšanai...” ir piedēvētas īpašības, kuras tam nepiemīt, un reklāmā izteiktie apgalvojumi ir maldinoši.
2. Noteikumu Nr.725 21.punkta prasības- „...uztura bagātinātāju reklāmā nedrīkst izvietot vai lietot norādes vai atsauces par to, ka uztura bagātinātājs novērš saslimšanu, ārstē vai izārstē slimības, vai atsauces uz šādu iespēju...”.
3. Reklāmas likuma 3.panta pirmā daļa- reklāmā ietverto informāciju nevar uzskatīt par patiesu un objektīvu, jo reklāmā norādīts, ka uztura bagātinātājs „Urinal” ārstē vai izārstē slimības,
4. Reklāmas likuma 8.pants- reklāma sava maldinošā rakstura dēļ var ietekmēt vidusmēra patērētāja ekonomisko rīcību, jo slimnieki, kuri slimo ar dažādas etioloģijas un pakāpes akūtu vai hronisku urīnceļu un nieru bļodiņu iekaisumu, ārstēšanas un profilakses nolūkos var izvēlēties iegādāties un lietot uztura bagātinātāju „Urinal”.

Atbilstoši Reklāmas likuma 3.panta pirmajai daļai un 8.panta otrajai daļai, reklāmas saturam jābūt objektīvam un patiesam, kā arī reklāmas satura pasniegšanas veidam jābūt tādām, lai reklāma ne netieši, ne tieši nevarētu būt maldinoša un personas ekonomisko rīcību ietekmējoša vai konkurentam kaitējoša.

Reklāmas izvērtējumā, ievērojot Konkurences padomes līdzšinējo praksi (Konkurences padomes 2005.gada 8.novembra lēmums Nr.60 un 2006.gada 18.janvāra lēmums Nr.2), ir ņemta vērā vidusmēra patērētāja uztvere. Šo izvērtēšanas veidu par pamatotu un pareizu atzinusi arī Administratīvā apgabaltiesa (2005.gada 8.novembra spriedums lietā Nr.AA597-05/6, 17.punkts), un tas atbilst arī Eiropas Kopienas tiesas praksē atzītajiem reklāmas izvērtējuma kritērijiem.

Reklāmas likuma 1.pants nosaka, ka „Reklāma ir ar saimniecisko vai profesionālo darbību saistīts jebkuras formas vai jebkura veida paziņojums vai pasākums, kura nolūks ir veicināt preču vai pakalpojumu (arī nekustamā īpašuma, tiesību un saistību) popularitāti vai pieprasījumu pēc tiem”. Reklāmas likuma 3.panta pirmā daļa nosaka, ka „Reklāmai jābūt likumīgai, patiesai un objektīvai, tā veidojama saskaņā ar godprātīgu reklāmas praksi. Reklāma nedrīkst mazināt sabiedrības uzticēšanos reklāmai, un tai jāatbilst godīgas konkurences principiem”. Reklāmas likuma 10.panta pirmā daļa nosaka, ka „Reklāmas devējs ir persona, kura nolūkā gūt komerciālu vai citādu labumu pati izgatavo un izplata reklāmu vai kuras uzdevumā un interesēs cita persona izgatavo un izplata reklāmu”. Reklāmas likuma 10.panta otrā daļa nosaka, ka „Reklāmas devējs ir atbildīgs par reklāmas saturu”. Ņemot vērā

iepriekš minēto, SIA „Remedex Latvija” nes juridisku atbildību par Reklāmas atbilstību normatīvo aktu prasībām.

2007.gada 7.martā PTAC nosūtīja SIA „Remedex Latvija” vēstuli Nr.21-07/1859, kurā, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 62.panta pirmo daļu, izteica aicinājumu līdz š.g. 21.martam rakstveidā iesniegt viedokli un argumentus administratīvajā lietā. SIA „Remedex Latvija” viedoklis un argumenti līdz iepriekš minētajam datumam nav saņemti.

Saskaņā ar Reklāmas likumu PTAC ir valsts institūcija, kura realizē valsts politiku un uzraudzību reklāmas jomā. Reklāmas likuma 14.panta 3.daļa nosaka: „Ja Uzraudzības iestāde, izvērtējot reklāmu konstatē, ka reklāma neatbilst normatīvo aktu prasībām, tā pieņem vismaz vienu no šā likuma 15.panta ceturtajā daļā minētajiem lēmumiem. Par pieņemto lēmumu Uzraudzības iestāde rakstveidā informē procesa dalībniekus”.

Reklāmas likuma 15.panta 4.daļa nosaka: „Ja reklāma neatbilst normatīvo aktu prasībām, Uzraudzības iestāde ir tiesīga pieņemt lēmumu, kurā: 1) uzdod reklāmas devējam sniegt reklāmā, preču marķējumā vai citādā veidā papildu informāciju, kas ir būtiska no personu aizsardzības vai uzņēmēju likumīgo tiesību viedokļa; 2) pieprasa izslēgt no reklāmas atsevišķus elementus (informāciju, vizuālos attēlus, skaņu vai citus speciālos efektus); 3) aizliedz reklāmas izplatīšanu; 4) pieprasa reklāmas atsaukumu; 5) lemj par lietvedības uzsākšanu administratīvā pārkāpuma lietā un par administratīvā soda piemērošanu likumā noteiktajā kārtībā”.

Pamatojoties uz Reklāmas likuma 14.panta trešo daļu un 15.panta ceturtais daļas 5. punktu, PTAC 20.02.2007. uzsāka lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā par likumā aizliegtas reklāmas sniegšanu.

Saskaņā ar Reklāmas likuma 15.panta ceturtais daļas 3.punktu Uzraudzības iestāde, konstatējot pārkāpumu, ir tiesīga pieņemt lēmumu, kurā aizliedz reklāmas izplatīšanu. Šāda tiesiskā pienākumu uzlikšana ir saistīta ar mērķi novērst Reklāmas likuma noteikumiem neatbilstošās reklāmas negatīvo ietekmi un sekas, kas šajā gadījumā izpaužas kā patērētāju maldināšana, kā arī atturēt citus tirgus dalībniekus un pārkāpēju no Reklāmas likuma pārkāpumu izdarīšanas. Minētā mērķa sasniegšana iespējama tikai aizliedzot reklāmas devējam tās izplatīšanu.

Nosakot SIA „Remedex Latvija” uzliedzamo tiesisko pienākumu, PTAC ņem vērā lietā noskaidrotos apstākļus, Reklāmas atsevišķo sastāvdaļu un kopējo saturu, pasniegšanas veidu un noformējumu, kā arī ievērojusi samērību starp pie atbildības sauktā tirgus dalībnieka rīcību, tam uzliedzamo ierobežojumu un Reklāmas mērķauditorijas un visas sabiedrības tiesiskās intereses, t.sk., tiesības saņemt Reklāmas likuma noteikumiem atbilstošu reklāmu, un šo interešu aizskārumu, kā arī tiesiskā pienākuma preventīvo funkciju, vadoties no Administratīvā procesa likuma 5., 12. un 13.pantā noteiktajiem vispārējiem tiesību principiem un 66.panta pirmajā daļā noteiktajiem lietderības apsvērumiem, PTAC atzīst par piemērotu, vajadzīgu un atbilstošu aizliegt SIA „Remedex Latvija” Reklāmas likuma noteikumiem neatbilstošo reklāmas izplatīšanu.

PTAC, ņemot vērā minēto, un, pamatojoties uz Reklāmas likuma 1.pantu, 3.panta pirmo daļu, 8.pantu, 10.panta otro un trešo daļu, 13.panta pirmo daļu, 14.panta trešo daļu, 15.panta ceturtais daļas 3.punktu, 15.panta piekto, sesto un septīto daļu, 16.pantu un Administratīvā procesa likuma 5., 12., 13. un 66.panta 1.daļu,

nolēma:

Aizliegt SIA „Remedex Latvija”, Reģ. Nr. LV40003693629 uztura bagātinātāja reklāmas „Urinal” izplatīšanu.

Saskaņā ar Reklāmas likuma 17.panta otro daļu šo lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā Rīgā, Antonijas ielā 6 viena mēneša laikā no dienas, kad lēmums stāties spēkā. Lēmuma pārsūdzēšana neaptur lēmuma izpildi. Saskaņā ar Reklāmas likuma 17.panta pirmo daļu, uzraudzības iestādes lēmums ir spēkā no tā paziņošanas brīža.

Direktore

(paraksts)

B.Vītoliņa

(...)